

## MORALNI DOLGOVI

Junijska razmišljanja 2012

MARKO KREMŽAR

Poteka 70 let odkar so se pričeli zbirati možje in fantje v Vaške straže, da so sredi vojne in sovražne zasedbe branili svoja življenja in življenja svojih družinskih članov pred komunističnimi revolucionarji. Mineva tudi 67 let odkar so isti revolucionarji po končani vojni pomorili ujete, razorožene slovenske domobrance in ostale člane slovenske narodne vojske, naslednike vaških stražarjev ter jih z desetstiči drugih ujetnikov zagrebli v jame, jarke in rove širom slovenske zemlje.

Ta dolgo prikrivani zločin ni več skrivnost. V slovenski državi, ki je nastala na razvalinah komunističnega totalitarizma in je medtem dosegla polnoletnost, so od osamosvojitve dalje požrtvovalni ljudje odkrivali grobišča, zapisovali imena žrtev in jim postavljali spominske plošče. Oblastniki pa se zdi, da se kljub časovnemu odmiku, še ne upajo pogledati resnici v oči. Zato teži državo moralni dolg, katerega čas neizprosno veča.

Sedanja vlada, v kateri imajo večino stranke, katerih vodilni člani niso obremenjeni s totalitarno preteklostjo in tajkunske sedanostjo, si je zastavila nalogo, da bo državo reševala krize in prehude finančne zadolženosti. To je potrebno in prav. A znašla se bo tudi pred nalogo poravnave moralnih dolgov.

Ob sklepanju vladne koalicije so se stranke dogovorile, da se ne bodo lotevale ideoloških vprašanj, kar je razumljivo, a ne pomeni, da mora ostati vlada neprizadeta ob vprašanjih, ki zadevajo temelje demokratičnega življenja in brezbrizna do nikdar zastaranih zločinov proti človeštvu storjenih na naših tleh. Z zaskrbljenostjo se vprašamo ali je mogoče, da bi družba, ki vedno znova odlaga poravnavo svojih moralnih dolgov, lahko našla v sebi moč, da bo kos materialnim obveznostim, ki so posledica lastne neodgovorne nezmerčnosti?

Kakšen moralni dolg ima slovenska država, kaj dolguje na tem področju svojim državljanom pa tudi skupnosti demokratičnih držav? Njeni predstavniki do zdaj še niso izrekli besed obsodbe nad totalitarnim režimom, ki ga je komunistična partija vzpostavila pri nas s krvavo revolucijo, ga ohranjala z nasiljem ter ga izrabljala v svojo korist. Nerazumljivo je, da državna oblast ne raziskuje zločinov, ki spadajo po mednarodnih pravnih določbah pod zločine proti človeštvu, ki ne zastarajo, ki so bili storjeni na naših tleh in jih nosijo na vest Slovenci.

Taki zločini niso le povojni poboji, katerih zaradi množičnosti ni mogoče prikriti. Tudi sistematično prelivanje krvi civilnega prebivalstva, sonarodnjakov, v času sovražne okupacije, ki ga je izvajala partija s pomočjo oddelkov VOS in partizanov v letih 1941, 1942, ko ni bilo proti njim še nobenega oboroženega odpora, spada v isto kategorijo zločinov. Te poboje so zakrivali ljudje, katere je totalitarni režim razglasil za heroje, jih obdal s privilegiji ter jim postavljati spomenike. Demokratična država tega še ni preklcala ter postaja tako soodgovorna za ohranjanje krivic.

Svoje nasprotnike, ki so bili zaradi revolucionarnega nasilja prisiljeni v samoobrambo, so komunisti od prvega dne blatili kot izdajalce,

(Nadaljuje na 2. strani)

## Soglasno o referendumih

Predsedniki parlamentarnih strank in vodje poslanskih skupin so dosegli načelno soglasje glede ustavnih sprememb referendumske ureditve, za katere imajo zagotovljeno dvotretjinsko večino v državnem zboru, je v torek, 29. maja po srečanju povedal predsednik vlade Janez Janša. Med drugim so se dogovorili tudi za 35-odstoten kvorum, potreben za veljavnost referenduma.

Kot je povedal Janša, so se načelno uskladili tudi o tem, o katerih vsebinah ne bomo smeli odločati na referendumu. Na referendumu tako ne bi odločali glede nujnih ukrepov v primeru naravnih nesreč in obrambe države, v primerih, ko bi bile lahko ogrožene človekove pravice in temeljne svoboščine, prav tako ne bi smeli odločati o fiskalnih vprašanjih.

Po kompromisnem predlogu bi državni zbor lahko referendum razpisal na lastno pobudo, moral pa bi ga razpisati na zahtevo 40.000 volivcev. Referenduma tako ne bi več mogla zahtevati tretjina poslancev in državni svet. Da bo referendum veljaven, se ga bo moralo udeležiti 35 odstotkov volilnih upravičencev.

Ob vprašanju, ali bodo vztrajali pri kvorumu ali so še možni kompromisi,

pa je Janša spomnil, da so bili predlogi glede kvoruma različni. Med drugim, da kvoruma sploh ne določijo, pa do predloga za 40-odstotni kvorum. Poudaril je, da je določitev 35-odstotnega kvoruma kompromis, saj tudi SDS ni za tako visok kvorum, vendar so po njegovih besedah pripravljene na kompromis v primeru, da to omogoči celotno ustavno spremembo. Načelno soglasje glede omenjenega kvoruma so sicer dosegli v strankah SDS, Pozitivni Sloveniji, SD, Državljanski listi, DeSUS in SLS, ne pa tudi v NSi. Tudi brez te koalicijske stranke pa imajo ustavne spremembe zagotovljeno potrebno dvotretjinsko večino v DZ.

Na vprašanje, ali taka enotnost pomeni tudi dobro popotnico za morebitno umestitev fiskalnega pravila v ustavo, Janša odgovarja, da pri teh dveh ustavnih spremembah ni neposredne povezave. Prav tako upa, da ne bo neposredne povezave s postopkom, ki so ga vodili v zvezi s fiskalnim pravilom, saj so bili sprva vsi za omenjeno ustavno spremembo, potem pa nekateri ne več.

Predsednik državnega zbora Gregor Virant, ki je pripravil osnutek predloga za spremembo ustave - ta je sprva predvi-

deval 40-odstotni kvorum - ocenjuje, da je sedanji kompromis dober in razumen. Glede na to, da obstaja praktično popoln konsenz med političnimi strankami, lahko ustavno spremembo po njegovi oceni DZ sprejme relativno hitro. Po optimističnem scenariju bi jo lahko do parlamentarnih počitnic sredi julija že »spravili pod streho«, sicer pa septembra, je dejal.

Po Janševih besedah pa morajo do tedaj vse stranke odločitev o podpori spremembam potrditi na svojih organih. Če bi spremembo referendumske ureditve sprejeli v juliju, bi bil to po Janševih besedah velik korak naprej in pozitivno presenečenje oziroma sporočilo, ki ga bo politika poslala slovenski javnosti v tem času.

Vprašanje, kdo bo kril stroške referenduma, če ta zaradi prenizke udeležbe ne bo uspel, po Janševih besedah ne sodi v ustavo, pač pa v zakon o referendumu in ljudski iniciativi, o katerem se bodo dogovorili, ko bo ustavna sprememba ureničena. Virant pa je pojasnil, da razmišljajo, da bi v omenjenem zakonu tudi zvišali število potrebnih podpisov za vložitve referendumske pobude, in sicer s sedanjih 2500 na 5000.

## Ob godu blaženega Grozdeta

Pred dvema letoma je bil mučenec Alojzij Grozde na evharističnem kongresu v Celju prištet med blažene in dosegel čast oltarja. Lani so bile njegove relikvije iz pokopališča v Šentrupertu na Dolenjskem slovesno prenesene v osrednje Marijino romarsko središče novomeške škofije na Zaplazu ter umeščene v oltar pred barvitim mozaikom p. Marka Ivana Rupnika. Od takrat dalje je k blaženemu poromalo že na tisoče vernikov.

Letošnje praznovanje godu blaženega Alojzija Grozdeta je v soboto dopoldne privabilo na Zaplaz mnogo romarjev in precejšnje število duhovnikov, ki so skupaj s škofom Andrejem Glavanom obhajali evharistično daritev. Pred njo je bila molitvena ura, ki so jo vodili bogoslovci novomeške škofije in je vsem prisotnim prebujala zavest soodgovornosti za rast pristnega krščanskega življenja in spodbujala k zavzeti molitvi za nove duhovne poklice. V uvodu v sveto mašo je domači župnik Markos Japelj spomnil na 89. rojstni in krstni dan Lojzeta Grozdeta in povabil vse k dejavnemu sodelovanju pri evharistični daritvi.

V nagovoru med sv. mašo je škof Glavan v povezavi z binokšnim praznikom poudaril, kako je bil Sveti Duh s svojim delovanjem navzoč v vseh pomembnih trenutkih zgodovine odrešenja, od stvarjenja, preko Jezusovega učlovečenja do usta-

novitve Cerkev na binokšni dan, ko so učenci prejeli Svetega Duha in postali Kristusovo skrivnostno telo. Kakor učence je Sveti Duh tudi bl. Alojzija Grozdeta preobrazil v pogumnega pričevalca za Kristusa. Podelil mu je dar moči, da je ohranil svojo zvestobo in ljubezen do Boga vse do prelita krvi, ko je padel kot žrtev revolucije.

Po maši je bil blagoslov z Grozdetovimi relikvijami. Nato so duhovniki v Grozdetovi kapeli zapeli Grozdetove litanije. Daritev je s svojim vrhunskim petjem dal posebno praznični značaj mlad mešani pevski zbor iz Semiča v Beli Krajini. Ob vrnitvi na domove je romarje spremljala spodbudna beseda krajevnega škofa Andreja Glavana, ki je z vsemi podelil veselje ob dejstvu, da smo priča velikemu razcvetu svetosti na našem tako lepem koščku slovenske zemlje.



## Biti Slovenec v Argentini

(Misel, ki jo je podala Jelka Potočnik Verbič, ob 52. obletnici Slovenskega doma v San Martinu)

Slovenec biti!  
Biti: je božje veličanstvo.  
Slovenec biti: je božji blagoslov.

Oboje povezano, pokaže naše srce.

Slovenija se vtisne v našo notranjost z vsemi čuti. Kdor koli, je hodil po Sloveniji ima v očeh pokrajine, kot da bi jih Stvarnik naslikal.

Mali hriboviti raj z raztresenimi vasicami. Komu ni ostal v duši duh smrekovega gozda, ali tišina ozračja snega, ko je vse belo?

Vse to pa je samo zunanost. Biti Slovenec je bolj globoko. Je povezava ljubezni z našo dolžno-

stjo, ohraniti ta čut. Posredovati pa ga moramo svojim otrokom in vnukom, saj tam je naša prihodnost in prihodnost tega čuta. Dom je kot prenesen košček Slovenije: spoštujmo ga, podpirajmo ga, sodelujmo z njim; dajmo mu pa srčno toploto, da se bomo vsi počutili v njem, kot bi odprli vrata v košček domovine. Skušajmo ne prezreti tega daru. Nove generacije nas bodo vprašale: »Zakaj mi nisi povedal, razložil?«

Skušajmo uresničiti Kuntnerjeve verze:

*Slovenec biti ni drugega,  
Kakor slovensko misliti  
Slovensko peti, govoriti in ljubiti.*

## Med rojaki na Švedskem

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu, je minuli konec tedna obiskala Slovence, ki živijo na Švedskem. Obisk je potekal v sklopu praznovanja zlatega jubileja delovanja Slovenske katoliške misije v tej skandinavski državi.

Osrednji dogodek obiska na Švedskem je bilo vse-slovensko binokšno srečanje rojakov, ki so ga letos obeležili s praznovanjem 50-letnice delovanja Slovenske katoliške misije na Švedskem. Srečanje v Vadsteni v soboto, 26. maja 2012, se je začelo s sveto mašo, sledila je procesija do slovenske like, ki so jo posadili leta 1998. Tam je ministrica zbrane nagovorila in pohvalila njihova prizadevanja za ohranjanje slovenske identitete, kulture in jezika. Praznovanje se je zaključilo z družabnim srečanjem in kulturnim programom. Na kulturnem programu je ministrica zbranim spregovorila o pomenu gospodarskega sodelovanja, na koncu pa je župniku Zvonetu Podvinskemu izročila posebno priznanje Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ob jubileju. Priznanje je v imenu Slovenske zveze na Švedskem izročil tudi predsednik Ciril M. Stopar.

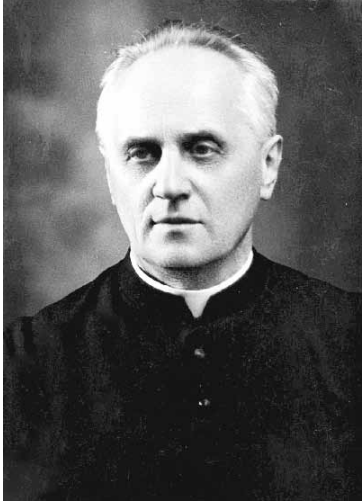
## VTISI IZ SLOVENIJE

## 70 LET UMORA LAMBERTA EHRLICH

## 1942 in slovenski teroristi

(Od našega dopisnika)

Leto 1942 je že daleč. Za marsikoga je to leto rojstva in praznuje okroglo obletnico, v slovenski zgodovini pa čas težkih preizkušenj. Teh so se nekateri spomnili v svojem delovanju.



Ime, okoli katerega se je marsikaj povežalo, je ime dr. Lamberta Ehrlicha, ki ga je teroristični atentator 26. maja 1942 umoril na Streliški ulici v Ljubljani. Spomin pa je zaobjel tudi njegovega spremljevalca, študenta Viktorja Rojca, pa Iva Peršuha (v tekoči številki Družine mu je bila posvečena cela stran), študenta Franca Župca in Jaroslava Kiklja in druge umorjene - od začetka okupacije (6. aprila 1941) do srede leta 1942 1020 žrtev - ki so jih

teroristi VOS in KP 'likvidirali' v času, ko ni bilo ne vaških straž, še manj domobrancev. In to ne okupatorskih čet, ampak sorojakov, civilistov.

V Družinini mesečni prilogi Slovenski čas (vsak mesec je kvalitetnejša) je zgodovinarica dr. Tamara Griesser Pečar na dveh straneh opisala filozofijo oziroma ravnanje, ki so se ga navzeli komunisti na svoji 'visoki šoli' terorizma v Rusiji in do pičice točno izvajali v Sloveniji. Srčika vsega lahko predstavlja stavek slovenskega Bin Ladna Edvarda Kardelja: »Likvidirajte kjerkoli in kakorkoli morete vse tiste, za katere lahko pred javnostjo pokažete, da so izzivači državljanske vojne v korist Italijanov.« V resnici pa so izzivali s svojimi umori ravno slovenski alkaidovci.

V spomin na umor duhovnika, univerzitetnega profesorja, diplomata in voditelja študentskega društva Straža dr. Lamberta Ehrlicha sta Nova Slovenska zaveza in Slovenski katoliški izobraženci na predvečer obletnice umora pripravila komemoracijo v podnožju grajskega griča,

prav na mestu, kjer je bil umorjen, na Streliški ulici. Danes je to prostor zraven Waldorfske šole, ki ga uporablja kot dvorišče. Na steno je bil pritrjen venec s fotografijo dr. Ehrlicha in slovensko zastavo, pod njim pa so prisotni polagali svečke. V mraku je najprej bila izmoljena desetka žalostnega rožnega venca, nato pa je moški kvartet občuteno zapeli *Večerni ave, Lipa zelenela je in Slovenec sem*.

Predsednik Nove slovenske zaveze Anton Drobnič se je v svojih besedah spomnil na tiste čase prav z istim »Likvidirajte ...« Številni prisotni, ki smo napolnili prostor, smo skupno zapeli še himno Moja domovina.

A to ni bila edina prireditev. Teološka fakulteta je v spomin na svojega profesorja pripravila 22. maja komemoracijo. Na njej so se spomnili njegovega življenja in dela kot duhovnika, narodnega voditelja in spodbujevalca slovenske državniške misli.

V soboto, 26. maja sta društvo Slovenski katoliški izobraženci in Nova Slovenska zaveza v veliki dvorani Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu pri Ljubljani pripravila spominski zbor ob 70-letnici umora prof. dr. Lamberta Ehrlicha. Govorniki so predstavili različne vidike Ehrlichove osebnosti in zgodovinskih okoliščin: prof. Janez Juhant, prof. Stane Granda, dr. Tamara Griesser Pečar, dr. Ivo Kerže, Aleš Maver in prof. Justin Stanovnik.

GB



## MORALNI DOLGOVI ...

(Pribaja s 1. strani)

hkrati pa so boljševisko revolucijo prikazovali kot edini upravičeni osvobodilni boj. Dolžnost zgodovinske razjasnitve tistih dni zato ni ideološko vprašanje, marveč je moralna obveznost demokratične države. Nobena ideologija ne more upravičiti laži pa tudi ne sprenevedanja in prikrievanja resnice.

Zločini in krivice storjene v Sloveniji so tako velike in posledice tako globoke, da njih poprava ne more ostati le na ravni besed. Mlada demokratična republika bo morala pokazati z dejanji, da zavrača krivično totalitarno preteklost in pričinja novo poglavje slovenske zgodovine. Zato bo potreba, da prej ali slej, neka vlada prosta vplivov nekdanje partije, odpravi državne praznike, ki jih je uvedla revolucionarna oblast ter odstrani spomenike in poimenovanje ulic v čast Titu, Kardelju in Kidriču ter vsem, ki so bili sokrivci zločinov pa ukine privilegije, katere uživajo bivši revolucionarji in funkcionarji nekdanje totalitarne države. Skliče naj nepristransko strokovno komisijo, ki bo poskrbela, da se Slovenija reši enoumnega prikazovanja polpretekle zgodovine in se temu primerno obnovijo šolske knjige. Sodna oblast pa naj sodi o zločinih proti človeštvu. Obsodbe, čeprav simbolične, so potrebne, sicer se bodo nekoč spraševali ne le zanamci ampak tudi svetovna javnost, kako je mogoče, da ob vseh

tisočih pomorjenih, pri nas ni bil nihče kriv, nihče sojen, nihče obsojen?

Preteklega marca pa je preteklo tudi 70 let, odkar je na grobu umorjenega katoliškega študenta Jaroslava Kiklja ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman javno obsodil ta zločin in krvavo nasilje, s katerim je komunistična partija pričnjala med nami revolucijo. Čas bi bil, da bi po tolikih letih razmislili tudi o poravnavi moralnega dolga, ki ga imamo slovenski katoličani do tega velikega škofa pa do dolge vrste še nepriznanih mučencev, žrtev protiverskega nasilja. Dr. Rožman, ki je kot škof doživel veliko hudega od sovražnikov Cerkev in je umrl kot begunec v tujini, ima pravico počivati v slovenski zemlji. Pred tem simboličnim korakom pa je potreba, da predstavnik njegove, naše Cerkev svojim vernikom končno pojasnijo, da je ta mirni, a neustrasni škof v izredno težkih časih vojne vihre in revolucije pravilno delal in učil ter mu tako vrnejo dobro ime, ki so mu ga skozi desetletja jemali komunisti s sodelovanjem nekaterih vidnih katoličanov. Na žalost se to ni dogajalo le v težkih poveljnih razmerah, marveč tudi v času slovenske samostojnosti in celo potem, ko je sodišče razveljavilo krivično partijsko obsodbo nad tem zavednim Slovencem in zvestim pastirjem zaupane mu črede.

Večkrat se govori in piše o spravi

v slovenskem narodu, kot da bi šlo pri tem za nekak simbolični stisk rok. Vendar je sprava med mnogimi posamezniki, med osebami, ki so pri nas revolucionarno nasilje trpele in onimi, ki so pri njem sodelovali, že davno dosežena. Iz ust vernih katoličanov, ki se zavedajo tako dolžnosti odpuščanja, kakor zvestega ohranjanja spomina, ni bilo nikdar slišati besed maščevanja. Javna sprava, ki je mogoča med nekdanjimi nasprotniki v vsakem in tudi v revolucionarnem boju pa ni mogoča tam, kjer ena stran ponižuje drugo in ji po krivici pripisuje narodno izdajstvo.

In vendar je za preživetje slovenskega naroda sprava še kako potrebna. Brez nje ne bomo nikdar resnično svobodni. Brez razčiščene preteklosti, ki je pogoj vsake sprave, bomo obsojeni, da ostajamo priklenjeni nanjo brez upanja na prihodnost. Neporavnani moralni dolg hromi družbo, da ni zmožna stopiti v korak s časom, ni zmožna medsebojnega zaupanja, ni zmožna skupnih naporov in skupnih podvigov, ni zmožna življenja.

Da si odpremo pot v upanja polno prihodnost, je ob iskrenem odpuščanju prestanih krivic potrebno odkriti priznanje in obžalovanje prizadetega zla pa doprinesiti opuščenost ter skupno zadoščevati za vse, kar smo kot posamezniki in kot narod slabega storili. Tako bodo zbrisani moralni dolгови in bodo dani pogoji, da nastopi za naš narod čas resnice, pravice, sprave in nove rasti.

## IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Podoba je, kot da vlada v svoji politiki igra poker. Ne vemo, kakšne karte ima, a nenehno dviga stavo. Postopanje z dolarjem gre v tej smeri. In dela čast geslu vladnih mož (in žena), ki trdijo da »hočemo vse!«.

**Desdolarizirati.** Zašli smo v stanje, ko je dolar postal državni monopol. Samo država (vlada) sme in more uporabljati »zeleno«. Kaj sicer naj pomeni, da mora sedaj vsak popotnik, če hoče dobiti dolarje za uporabo v inozemstvu, prijaviti potovanje, kam gre, zakaj, kdaj odpotuje in kdaj se vrne? Model je enak, kot ga je v Venezueli uvedel Chavez in posledice so kaj nevšečne, čeprav še ni dokončno znano, kako se bo obnesel in kaj bo v resnici pomenil. Vlada pa si je postavila tudi cilj, da izkorenini staro argentinsko navado, da se v kupčevanju nepremičnin uporabljajo dolarji. A s tem je zbil nepremičninski trg, da je prodaja in kupovanje hiš padlo na blazno nizek nivo. Namen je uvesti domačo valuto v vseh možnih uporabah, da ljudje ne bi težili po dolarjih in bi ti v celoti ostali na razpolago vladi, ki jih krvavo potrebuje. Zunanjetrgovska bilanca je sicer še vedno pozitivna (še bolj sedaj, ko so vedno močnejše zavore na uvoz), a zunanji dolg in pa uvoz energije zahtevata rastoče količine deviz. Zadnje dni je prišla novica, da bo celo Paragvaju treba plačati 30% več za elektriko, ki jo uvažamo. S tem pa raste nezaupanje in dolarska mrzlica je ameriško valuto na črnem trgu porinila že nad 6 pesov.

**Ni denarja.** Težak je boj, ki se bje te dni. Najhujše so notranje razprtije v vladi, čeprav njih odmev utišajo tako eni kot drugi. A vedno bolj jasen je razkol med starim »peronističnim« delom vlade in mladimi »camporisti«. Najbolj vidno je to v provinci Buenos Aires, kjer guverner Scioli nenehno doživlja napade. Položaj se zapleta, ker je provincijska blagajna prazna do onemoglosti. Enostavno ni denarja. In pred vrati je nova mesečna plača in še prva polovica aguinalda. Poizkus, da bi dobili denar s povišanjem kmetijskega davka je v povojih in je tudi predmet spopadov med vlado in provinco. Scioli je nameraval posodobiti vrednost zemlje. Vsi vemo, da je davčno ovrednotenje zemlje veliko manjše, kot realno. A s tem, ko bi povišal davčno ovrednotenje, bi kmetom povišal vse davke, ki jih plačujejo. »To bo hujše kot dekret 125« trdijo kmetje, ki se spominjajo upora, ko je vlada

hotela uvesti mobilni davek na izvoz soje. In se že pripravljajo na novo vojno. A pomanjkanje denarja ni le problema province Buenos Aires. Večina argentinskih provinc ima rastoče dolgove in že ne ve, kje dobiti denar. Nekateri dvigajo davke in doživljajo upore, drugi segajo po novem zadolževanju. Zvezna vlada pa, ki je bila nekoč tako radodarna, sedaj ne izpusti niti minimalnih fondov in še to, kar da, je navezano na politične protiusluge. Številke provincijskih dolgov segajo v milijarde in izhoda nihče ne vidi.

**Stranka in sindikati.** Kerchnerizem nikdar ni bil na jasnem, kakšen odnos naj bi imel do peronizma. Tako pokojni Nestor kot sedanja predsednica pač izhajata iz te stranke (tega gibanja), pa jima nikdar ni šlo v račune vse, kar je s peronizmom povezano. Takoj, ko je prišel na oblast, je Kirchner začel razvijati idejo »transverzalnosti«. To naj bi bilo novo gibanje, pretežno levičarske usmeritve, kjer naj bi sobivale razne skupine in stranke, ki bi se udinjale vladni ideologiji in ji zagotovile nenehen obstoj na vladi. Ni se obneslo. Ob vseh naslednjih volitvah se je moral opirati na peronistično stranko in končno je postal njen predsednik do svoje smrti. Njegova vdova ima še slabši odnos do peronizma, a je dovolj bistra, da se ne odpove strukturi, ki ji edina zagotavlja volilno prodornost. A njena najozja skupina sodelavcev je prišla do zaključka, da mora stranko dokončno osvojiti. Mladina »La Campore« sedaj pripravlja naskok. Volitve novega vodstva so preložili do marca. Stranko, kot njen podpredsednik, formalno vodi Scioli, a ukazuje gospa. »Mladi Turki« pa skušajo prevzeti vodstvo tako v provinci Buenos Aires kot v prestolnici. Na tem področju bo tekla najvažnejša bitka. Če jim uspe stranko potegniti iz rok »graščakov« buenosaireskega predmestja in guvernerjev, bo tradicionalnega peronizma v vladi konec. Drug boj, podobne narave, pa se bje med sindikalisti. To je edino področje, kjer je peronizem ostal v svoji tradicionalni obliki. Tudi če bo prišlo do razkola vladi poslušni sindikalisti ne bodo odstopili od svoje tradicije. Tega se vlada tudi zaveda, a še ni govora, da bi jih mogla osvojiti. Le pokoravati jih hoče, da ne bi prišlo do nasprotja kot v primeru dosedanjega glavnega tajnika. Hugo Moyano je prav te dni izjavil, da »predsednica ne predstavlja peronizma, kot ga mnogi hočemo«.

## SAN MARTIN - 52. OBLETNICA

## Stvar srca in biti ...

Slovenski dom San Martín je v nedeljo 20. maja praznoval svoj 52. rojstni dan. Izbrali smo si, kot geslo verz Toneta Kuntnerja »Slovenec biti, slovensko ljubiti - je to stvar srca in biti«.

Priprava na vsakoletno obletnico pomeni veliko dela. Kdo si bo zamislil program, kdo bo prevzel vodstvo vsake točke, uresničenje programa na odru: napovedovalci, recitator, razmišljanje,



ples folklorne skupine, nastop šole, dekliškega, ter sanmartinskega zbora, in še ... Kdor nas ne pozna, si verjetno misli, da smo Slovenci v Argentini vsi nekako nori. Ampak, kot pravi naše geslo, »... je to stvar srca in biti«.

Že, ko smo prišli v Dom smo kljub oblačnemu dnevu opazili praznično, saj so bile razobešene slovenske in argentinske zastave na zgornjem balkonu!

Že na vse zgodaj je bilo v kuhinji zelo razgibano, saj so Tomaž Filipič in neutrudljive sodelavke (Brigi Leber Medvešček, Marta Rupnik Jerman, Silva Rupnik Dimnik, Vera Breznikar Podržaj, Monika Verbic Leber in Lučka Smersu Santana), že pripravljali zajtrk in odlično kosilo, ki je nas čakalo po kulturnem programu. Narodne noše so se zbirale pod domačima lipama, zastavonoši, šolski otroci ... V spodnji dvorani so pripravljali še zadnje detajle za predstavo. Vse je bilo že pripravljeno!

Hitro smo se odpravili v kapelo z avda Srca Jezusovega k slovesni zahvalni sveti maši, ki jo je daroval g. Igor Grohar. Molili smo za vse sanmartinske rojake. Slovenski pevski zbor, katerega odlično vodi že dolgo let prof. Lučka Marinček Kastelic, je spremljal božjo daritev.

Po maši je postalo še bolj živahno na dvorišču doma. Gostje in Sanmartinčani so bili deležni družinskega zajtrka. Točno ob 11. uri se je pričel kulturni program.

Najprej je Mikaela Podržaj pozdravila vse navzoče: predsednika Zedinje-

dnota, ki smo jo dolžni ohraniti, varovati in utrjevati. V tujini smo si ustvarili tople in prijetne domove, kjer se lahko varno, svobodno zbiramo in pripravljamo svoja srečanja, saj imamo nekaj skupnega.

Takoj za tem so se vsi nastopajoči uvrstili na svoja mesta. Začel se je nastop.

SDO-SFZ, ki jim predsedujeta Boštjan Skale in Andi Dimnik in pod vodstvom Mirjen Šenk, so pripravili poskočen folklorni ples ob Avsenikovih zvokih Na Golici.

Po končanem plesu nam je Marjan Boltežar, z velikim občutjem, podal pesem Toneta Kuntnerja Slovenec biti skupaj z multimedijško predstavo, ki jo je pripravila Regina Truden Leber.

Po recitaciji je dr. Viktor Leber povedal, da tako čuti in piše slovenski pesnik. Vendar, kako razmišljamo mi, tukaj, danes? Kakšen odgovor bi argentinski Slovenec dal na vprašanje: Kaj pomeni biti Slovenec v Argentini? O tem, nam je podarila toplo in globoko misel Jelka Potočnik Verbic (glej na str. 1).

Sledila je predstavitev videa, v katerem so otroci in starši (družina Tašner in Boltežar) slovenske šole dr. Gregorija Rožmana, ter njihova voditeljica, Nina Pristovnik Díaz, vsem povedali, kaj je za njih biti Slovenec v Argentini. Gospa Nina nam je povedala, da bo naša šola letos imela že 60 let; da bi otroci spoštovali in ohranili materni jezik ter spoznavali Slovenijo in njeno zgodovino; prepevali otroške pesmi, se igrali in tudi zabavali. Mi pa, kot nasledniki, si prizadevamo, da bi se to delo še nadaljevalo. Mamica, Cecilija Močnik Tašner, nam je rekla, da ima zelo lepe spomine na otroštvo, posebno na šolo in Slovenski dom; zato sta se z možem odločila, da bosta svoje otroke učila slovensščino in da bosta ohranila slovenske navade. Važno je, da otrok raste v zdravi družbi; in to najdemo v slovenski šoli, kjer se starši čutijo povezane med seboj.

Učenke in učenci so pod vodstvom Lucijane Oberžan Jarc, Saši Podržaj, Lučke Petkovšek Tekavec, ter ob spremljavi prof. Lučke Marinček Kastelic, z navdušenjem, pristrčno zapeli in deklamirali: *Lisička je, Prišel je ciganček, Slovenec sem, Sem deklica mlada, Preljubo veselje, Čin, čin, čin dreznica, Kaj nam pa morejo?*

Ali vsi enako mislimo, kaj je biti Slovenec v Argentini? Zato nam je v posnetku podalo svoje misli nekaj mladcev in mladenk; npr. da brez slovenskega doma ne bi bilo tako lepo in veselo; da v Domu se počuti kot doma, da dela zanimive stvari, da rada nastopa in poje, ima sestanke, dobi nove prijatelje in se skupaj naučijo kaj novega. Njihova voditeljica, Monika Zupanc Filipič, nam je tudi podala lepe besede. Predsednik farnega odbora, Janez Filipič, je rekel, da mu veliko pomeni slovenska nedeljska maša, cerkveno petje, verski obredi; ker to so priložnosti za srečanje in pogovor s prijatelji in znanci. Predse-

dnica Zveze slovenskih mater in žena, Polona Makek Marolt, nam je povedala, da slovensko čuti, ko pride v dom in se žene zberejo na sestankih, se pogovarjajo, skupno delajo in pomagajo potrebnim rojakom. Seveda da, imajo tudi čas za razvedrilo in zabavo. Spregovorili so tudi nekdanji predsednik doma Franc Zorec, mladina, člani pevskega zbora, ter njihova zborovodkinja, prof. Lučka Marinček Kastelic; njena misel je bila, da biti Slovenec v Argentini je to: da imamo pevski zbor, ki obstaja že več kot 65 let. Tukaj prepevajo pevci, ki so prinesli slovensko glasbo iz domovine in tudi mladi, ki so zdaj prišli in še prihajajo z veseljem in vztrajnostjo in ljubeznijo do slovenske pesmi.

Takoj je Sanmartinski pevski zbor, pod skrbnim vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic, doživeto zapel Slovenec sem (dr. G. Ipavec), Hiš'ca ob reki Bistrici (L. Kupper - S. Mihelčič) in Bratci veseli vsi (U. Vrabc). Dekliški pevski zbor je tudi odlično zapel *Popurrí de milongas* in *venček narodnih*, katerega pesmi so združile argentinsko in slovensko čustvo.

Potem smo ob živahni spremljavi na harmoniki Marka Medveščka, še vsi skupaj zapeli *Bratci veseli*, medtem ko so narodne noše vljudno postregle kozarček dobrega vina vsem gostom in nazdravili na čast Domu.

Napovedovalka se je zahvalila vsem navzočim, da so prihтели na naše praznovanje in ob pričakovanju 53. oble-



tnice naslednjega leta in vabila goste, da ostanejo na kosilu v prijetni družbi.

Lepo je dišalo iz kuhinje, kjer je že bilo pripravljeno okusno kosilo. Urno so fantje in možje postavili mize, pogrnjene z lepimi prti ter krasno okrašene z rožami, za kar je preskrbela Lučka Marinček Kastelic. Dr. Jure Rode je zmolil in blagoslovil hrano, nato pa so nam mladi urno in prijazno postregli. Mladina je bila sprejeta v dvorani ob zvokih harmonik Alberta Daisena in Marka Medveščka. Gostom in prijateljem se ni mudilo domov, saj so vsi po obilnem kosilu še plesali ob polkah in valčkih ...

Vsi se čutimo ponosni na sanmartinsko skupnost, saj je vsak odsek prevzel, z ljubeznijo in nesebičnostjo, delo pri organiziranju programa. Najprej velika zahvala Marti Jenko Škulj, ki je priskočila na pomoč pri oblikovanju programa, kot neutrudljivemu kulturnemu referentu, dr. Viktorju Leberju in Regini Truden Leber, pri zamisli programa, oblikovanju programov in multimedijški predstavi. Gospem, ki so pomagale Tomažu Filipiču v kuhinji; Janezu Filipiču in odboru doma, pri pripravi scene, luči in zvoka; mladini, ki nam je skrbno in vljudno postregla, in še in še ...

Res, najlepša hvala vsem, ki ste na katerikoli način sodelovali pri naši obletnici!

Nasvidenje prihodnje leto!

RTL

## SKA

## Intervju z dr. Aksinjo Kermavner

V soboto, 21. aprila ob 20. uri, je dr. Aksinja Kermauner nastopila na kulturnem večeru v okviru SKA. Tematika je spadala v področje znanstvenega odseka - konkretno pedagoškega polja. V zadnjih letih sta glavna skrb in zavzetost dr. Aksinje Kermauner pouk vidno prizadetih otrok. Presenetila je prisotnost nove mlade publike, večinoma učiteljic osnovnih šol, ki so z velikim zanimanjem sledile razgovoru.

Predsednica SKA dr. Katica Cukjati se je pogovarjala s povabljenko in nas seznanila z življenjepišom gostinje večera. Že sam način nastopa in pogovora nam je prikazal dr. Aksinjo Kermauner kot



prijazno, simpatično žensko, profesionalno čutečo in izvrstno pripravljeno pedagoginjo, še predvsem na področju oseb s posebnimi potrebami. Velik del publike je bil že predhodno seznanjen, da je dr. Aksinja Kermauner hči Tarasa Kermaunerja in pisateljice Alenke Goljevšček, ki sta pred leti posvetila kar nekaj mesecev bivanja v Argentini prav naši slovenski skupnosti. V razgovoru je publika najprej lahko zvedela o prednostih in tudi morebitnih zaprekah, ki jih predstavlja biti hčerka tako znanih pisateljev.

Obiskovalka nam je razložila, zakaj se je vpisala na Pedagoško akademijo v smeri slovenski jezik - likovni pouk; razložila je o svojih izkušnjah kot pedagoginja na Zavodu za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku. Ravno pouk na tej ustanovi je predstavil za Aksinjo profesionalno in življenjsko prelomnico v poklicu. Od leta 2010 predava na Pedagoški fakulteti v Kopru v smeri inkluzivna pedagogika. Izredno zanimiv je bil pogovor o praktičnih situacijah pouka slepih in slabovidnih, o tabujev, ki jih imamo v stiku s temi osebami.

Dr. Aksinja Kermauner je že deset let članica društva pisateljev Slovenije in predsednica mladinske sekcije. Njeno pisanje je izredno kreativno, posveča se otroški literaturi in ima mnogo načrtov o prihodnjih literarnih stvaritvah. Knjiga »Žiga špa-



get gre v širni svet«, ki je izšla izpod njenega peresa, je žela velike uspehe v Sloveniji in na svetovnem sejmu otroških in mladinskih knjig v Bologni. Po mnogih letih izkušnje na pedagoškem področju se prav dobro razume na celotno slovensko šolsko stvarnost.

Po intervjuju so slušatelji stavili kopico zanimivih vprašanj, na katera je s simpatičnostjo, ki ji je lastna odgovarjala preprosto a hkrati strokovno. Celo po uradnem zaključku večera so mlade učiteljice v osebnem pogovoru nadaljevale razgovor s pedagoginjo.

Bil je to izjemen večer, kar se tiče tematike in zelo uspešen.

K.C.



ne Slovenije Francija Žnidarja z gospo, zastopnike bratskih domov in organizacij. Sprejeli smo slovensko in argentinsko zastavo in zapeli narodni himni. Predsednik doma Daniel Žagar je izrekel iskreno dobrodošlico in podal nekaj misli, enako kot Franci Žnidar v imenu Zedinjene Slovenije. Zvedeli smo, da slovenstvo je vrednota, ki nas povezuje, nas krepi, nas bogati in oblikuje. Vre-

## TURNEJA SANJUŠKEGA ZBORA (1)

## Pozdrav s Primorske

Že ko smo se poslavljali od naših sorodnikov v sredo 23. maja na letališču, smo začutili, da bo turneja nekaj posebnega. Nismo se zmotili! Veselo vzdušje v skupini in dobro razpoloženje

dijakov solo petja, ki ga je njihov profesor Vladimir Čadež priredil za nas.

Presenetili so nas z širokim repertoarjem in spremstvo odlične pianistke, ge. Barbare Čadež. V

celodnevni spremljevalci Ivo Jevnikar, Aleš Breclj, Lučka Kremžar De Luisa.

Pred cerkvijo, posvečeno Sv. Duhu, sta nam Ivo in Aleš orisala najpomembnejša zgodovinska dejstva ter posebnosti slovenske skupnosti v Italiji. Njihov trud za ohranjanje slovenske identitete je hvalevreden, saj se srečujejo z velikimi težavami za njihov obstoj.

Kasneje smo se sprehodili po območju Wilderness, to je zaščiteni deželni naravni park, kjer je lep pogled na morje in obalo.

Na naslednji postaji smo se ustavili v gradu Miramar. Poslopja in originalni predmeti te popeljejo v življenje v drugi polovici XVIII. stoletja. Obdaja ga čudoviti park z vsemi možnimi rastlinami, ima lastni pomol in dohod do morja.

Po kosilu, kratek počitek. Zbor se je moral pripraviti na prvi nastop. Prva preizkušnja dolgih mesecev pripravljanja je že pred nami.

Nastop se je vršil v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah pri Trstu: najprej sv. maša in takoj po tem pričakovani koncert. Župnik g. Franc Pohajač je bil naš gostitelj.

Koncert je lepo potekal in navdušenje publike je naraščalo z vsako interpretacijo zbora. Publika, ki je do zadnjega kottička napolnila cerkev, je radodarno nagradila vsako pesem. Priznanje zborovodkinji, solistom in vsakemu pevcu posebej, je bilo čutiti pri aplavzu. Počutili smo se, da so nas res sprejeli kot znance, ki se po dolgih letih z istim prijatelj-

skim občutkom znova snidejo. Po koncertu smo bili deležni

skim občutkom znova snidejo. Po koncertu smo bili deležni

skim občutkom znova snidejo. Po koncertu smo bili deležni

skim občutkom znova snidejo. Po koncertu smo bili deležni

skim občutkom znova snidejo. Po koncertu smo bili deležni



sta od prvega trenutka naša spremljevalca.

Prihod v Trst je bil kot smo si ga predstavljali: zvesta Edita in Brane Vrankar -šoferja in vesplošna pomočnika- sta že bila pripravljena za prevzem tone kovčkov! Peljala sta nas v kraja prenočišča (kar dva, saj nas je okoli 50!) in mirno zasedli prostore v hotelih Siesta in Sabotin, oba v Solkanu.

Že na prvi dan turneje je večerja bila izredna. Organizator Vladimir Čadež - član Slovenskega okteta - je preskrbel vse potrebno!

Naslednji dan, petek 25. je bil na vrsti prvi izlet. Peljali smo se na slovensko obalo.

Najprej smo obiskali Koper, staro mestno jedro in župnijsko cerkev. Tam nas je veselo presenetil tednik *Družina* in članek z lepim intervjujem naše priljubljene zborovodkinje Andrejke. Peljali smo se mimo Izole do Pirana, ob Jadranskem morju. Vzpeli smo se mimo Tartinijevega trga do cerkve sv. Jurija in še malo naprej, do starodavnega mestnega obzidja. Pogled na mesto in morje nas je popolnoma prevzel.

Obiskali smo tudi biser slovenske obale - Portorož. Od tam pa nazaj v Novo Gorico, v Glasbeno šolo, na poseben koncert

koncertni dvorani nas je pozdravil g. ravnatelj in na njegovo prošnjo, je zbor zapel dve argentinski pesmi. Ogleдали smo si udobne, moderne prostore šole, kjer nas je čakalo dodatno presenečenje: v orkestrski sobi so vadili s harmonikami in gosli tango znane Argentinca Astor Piazzolla. Rektor glasbene šole nam je tudi razkazal moderne, udobne šolske prostore.

Po obisku šole v Novi Gorici smo znova krenili na pot na naslednjo točko: Solkan. Tu smo obiskali muzej Slovenskega okteta in bili gostje pri gostoljubni Čadeževi družini. Oče Danilo, ki nas je tudi vodil na celodnevem izletu, nam je ponosno razkazal zaklade 60 let delovanja Slovenskega okteta, katerega z velikim ponosom ureja že dolgo let.

Zaključek večera ni mogel biti lepši in pristrčnejši. Zapeli smo argentinsko narodno himno ob priliki državnega praznika 25. maja in po večerji so nas v hotelu Siesta s pesmijo presenetile kar tri generacije izrednih tenorjev: Danilo, Vladimir in David Čadež.

Naslednji dan, sobota 26. maja, smo obiskali Slovence v Trstu.

Najprej smo se ustavili v Devinu. Sprejeli so nas organizatorji in



skim občutkom znova snidejo.

Po koncertu smo bili deležni

vasico Vipavske doline, kjer nas je sprejel g. Franc Šivec. Ukvarja se s čebelarstvom in je tudi dobitelj predsedniške nagrade za življenjsko delo. Bili smo prav na njegovi domačiji, kjer ima tudi čebelarski muzej. Odlično kosilo -že na Sveti Gori- sta častila zakonca Šivec. Skupini sta se pridružila ga. Helena in g. Tone Oblak, ki sta ju Šivčevi obdarili ob zlati poroki. V Šempasu smo si tudi ogledali rojstno hišo dr. Julija Savellija, ki je tesno povezan s pevskim in glasbenim svetom.

Daniilo in Vladimir Čadež sta nam skrbno stala ob strani, reševala zadeve in nam dajala pogum, ko smo vstopili v svetišče Svetogorske Kraljice. Cerkev je impozantna, prilika petja tudi. Peli smo med sv. mašo, ki sta ga darovala goriški nadškof msgr. Dino

de Antoni in koprski škof msgr. Metod Piriš, ob priliki srečanja

Dobrovem. Poskrbeli so za dobro voljo nas vseh z domačim ansamblom, razkazali so nam vinski klet, postregli so same dobrote in imeli smo lepo priliko, da smo se s prijatelji Slovenskega okteta pogovorili in tudi kakšno zarajali. Oktet nam je poklonil pesmi in spominček na to pristrčno srečanje.

V ponedeljek 29. maja smo krenili proti Gorenjski. Imeli smo pred sabo še lep izlet in sicer obisk Postojnske jame in Predjamski grad. V svetovno sloveči jami je zbor imel možnost zapeti štiri pesmi v veselje obiskovalcev.

Zgodaj zvečer, ko smo že bili na severozahodnem delu Slovenije in po kratki vožnji, zagledali prostore našega domovanja naslednjih štirinajst dni: Adergas pri Cerkljah na Gorenjskem.

Vsem, ki so za nas skrbeli in se trudili, da bi ti prvi dnevi turneje bili tako uspešni in nam ostali v lepem spominu, se iskreno zahvaljujemo.

mit

## Srednješolski tečaj v letu 2011 (2)

(Poročilo ravnateljice prof. Nede Vesel Dolenc na 65. rednem občnem zboru društva Zedinjena Slovenija v nedeljo, 15. aprila 2012.)

V soboto 4. junija so dijaki ob spremstvu profesorjev obiskali v mali dvorani dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši razstavo slik iz Avstrijskih taborišč, ki jo je posredovala Rafaelova družba, v Buenos Airesu pa pripravila Zedinjena Slovenija in Slovenska kulturna akcija. Arh. Jure Vombergar je spregovoril o nastanku razstave ter orisal begunsko pot naših prednikov. Iz slik je bilo razvidno, da kljub vsem mukam, žalosti in težavam je slovenski človek razvil bogato versko, kulturno, vzgojno in športno dejavnost.

V soboto 11. junija je imela profesorica dr. Katica Cukjati za IV in V letnik predavanje pod naslovom 20. letnica osamosvojitve Slovenije in življenje v državi po tem zgodovinskem dogodku. Še

isti večer je bil poslovilni večer Rast-i XL, s sv. mašo in kulturnem programu ob abiturientskem potovanju v Slovenijo. Ob njih se je poslovila ga. ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc in imela priložnostni nagovor. Petošolci in voditelji so prijeli v dar znak s slovensko in argentinsko zastavo, ki ponazarja, da so pripadniki dveh domovin.

Po dobi zimskih počitnic se je pričelo drugi semester na tečaju.

V soboto 20. avgusta je bil sestanek za starše. Spregovorila je o vzgoji dr. Katica Cukjati. Za globoke in jasne misli je žela priznanja in zahvalo staršev, z željo, da se nadaljujejo taka srečanja. Po razgovoru so razredniki razdelili spričevala za prvo polletje. Ob 19,30 pa je bila v cerkvi Marije

Pomagaj sv. maša ob 50. Letnici smrti ravn. Marka Bajuka ter v zahvalo in srečno potovanje Rast-i XL v Slovenijo.

V soboto 10. septembra je tečaj obiskal veleposlanik R.S. v Argentini Tomaž Mencin v spremstvu gospe soproge ter hčerke in prve sekretarke na veleposlanštvu Mateje Lesar Markovič. Profesorski zbor in dijaki so pričakali goste na dvorišču kjer je gospodu veleposlaniku ravnateljica predstavila zgodovino in delovanje tečaja, petošolci so mu v pozdrav recitirali, vsi skupaj pa zapeli mladinsko himno. Po malici sta g. veleposlanik in gospa obiskala dijake v učilnicah pri pouku.

24. septembra, na godovni dan velikega Slovenca in velikega vzgojitelja bl. A. M. Slomška



Ob obisku veleposlanika RS Tomaža Mencina in gospe soproge, ter prve sekretarke Mateje Lesar Markovič, dne 10. septembra 2011.

slo dan poimenovali »Slomškov dan«. Poleg rednega pouka so dijaki imeli razgovor in spis na temo: »bl. A.M.S. škof in vzgojitelj«. Proforskemu zboru pa je dr. Katica Cukjati spregovorila na

temo »biti danes profesor na slov. sred. tečaju«. Prehitro je minil čas, saj je ostalo še mnogo vprašanj za razmišljanje ter iskanje pravega odnosa in odgovora.

(Konec prihodnjič)

## NOVICE IZ SLOVENIJE

### KDO BO LETO DOBIL KRESNIKA?

Veliki finalisti za 22. kresnika, Delovo nagrado za najboljši roman leta, so romani Potovci Cvetke Bevc, O znosnosti Aleša Čara, Opoldne zaplešejo škornji Zdenka Kodriča, Koliko si moja? Andreja Skubica ter V četrtek ob štirih Lucije Stepančič, je razglasila petčlanska žirija. Dobitnika kresnika bodo razkrili 23. junija na Rožniku. Predsednik žirije Miran Hladnik je izrazil, da je romaneskna produkcija z letnico 2011 močna, čeprav je številčno upadla za približno deset del glede na pretekla leta. Letos je petčlanska žirija prebrala približno 100 romanov.

### IZGUBE NA ŽELEZNIŠKIH TIRIH

Slovenske železnice so v prvih treh mesecih ustvarile približno osem milijonov evrov izgube, kar je več od načrtovane 3,5-milijonske izgube. Direktorji odvisnih družb so sicer nadzornikom predstavili natančne načrte za izboljšanje rezultatov do konca leta.

### DVE LETI KRČENJA

Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) slovenskemu gospodarstvu letos napoveduje krčenje za dva odstotka, leta 2013 pa za 0,4 odstotka. Kot razlog za slabo napoved OECD izpostavlja ukrepe za javnofinančno konsolidacijo ter proces razdolževanja bank in podjetij. Brezposelnost se v Sloveniji verjetno ne bo stabilizirala pred letom 2013, inflacija pa bo pod nadzorom.

### OTROCI IN ALKOHOLIZEM, LOČITEV STARŠEV IN DRUGE IZGUBE

Nagrada desetnica za najboljše mladinsko in otroško delo je prejel Feri Lainšček za slikanico Pesmi o Mišku in Belamiški, ki jo je ilustrirala Maša Kozjek. »Mišja družba je predstavljena antropomorfno, ob branju pesmi se bralcu razpre vznemirljiva in pesniško mojstrsko izpeljana zgodba, vredna velikega pripovedovalca,« piše v utemeljitvi nagrade. Za nagrado, ki jo podeljuje Društvo slovenskih pisateljev podeljuje se je potegovalo deset del, ki po mnenju predsednika žirije Toneta Partljiča odpirajo teme, ki veljajo za tabu - alkoholizem, ločitev staršev in različne izgube.

## PO SVETU

### SRBIJA

Nekdanji srbski predsednik in vodja srbske Demokratske stranke Boris Tadić se je sestal z novoizvoljenim predsednikom Tomislavom Nikolićem. Govorila sta o predaji poslov, pa tudi o prihodnosti države na sploh. Novoizvoljeni predsednik Srbije Tomislav Nikolić in nekdanji predsednik Boris Tadić sta se strinjala, da je treba primopredajo poslov opraviti čim prej, da bi se obšlo prehodno obdobje vakuuma. Nikolić je dejal, da z veliko večjim optimizmom gleda na politično stabilnost v državi, saj zdaj med tistimi, ki bodo vodili državo, ne bo več spopadov o tem, kaj je treba narediti. Sicer pa je zdaj najpomembnejše vprašanje, kdo bo novi predsednik vlade. Tadić je že izrazil pripravljenost prevzeti položaj premiera, če bi koalicijske partnerice sprejele načela, cilje in načrt dela nove vlade.

### POKOL V SIRIJI

Varnostni svet Združenih narodov je po nedeljskem izrednem zasedanju najostreje obsodil petkov pokol v Siriji, ki je terjal 108 življenj, večinoma žensk in otrok, približno 300 pa je bilo ranjenih. Prav tako je Varnostni svet zahteval, da sirske vladne sile nemudoma prenehajo z uporabo težkega orožja v naseljenih območjih in to orožje skupaj z vojsko od tam umaknejo. Ban Ki Moonu in opazovalni misiji v Siriji pa je naročil, naj pokol preiskujeta še naprej. Oster je bil tudi nemški veleposlanik, kar prav tako ni nič posebnega. A zanimiv je odziv Rusije in Kitajske, ki si tokrat pred dogajanjem v Siriji nista mogli več zatiskati oči. Kitajsko zunanje ministrstvo je izrazilo globoko pretresenost in napad obsodilo ter obe strani v Siriji pozvalo k takojšnji uresničitvi Annanovega mirovnega načrta. Druga zaveznica Damaska, Rusija, je prav tako pozvala k preiskavi, a ocenila, da sta za pokol odgovorni obe strani v Siriji.

### VOLITVE V EGIPTU

V Egiptu so potekale prve svobodne predsedniške volitve v zgodovini. Več kot 50 milijonov Egipčanov je lahko oddalo svoj glas enemu izmed 12 kandidatov. Kot je, na podlagi 90 odstotkov prešteti glasov, sporočila Muslimanska bratovščina, se bosta v drugem krogu volitev potegovala njihov kandidat Mohamed Mursi ter zadnji premier strmoglavljene predsednika Hosnija Mubarak, Ahmed Šafik. Drugi viri teh podatkov niso potrdili. Odločilni krog volitev je predviden za junij.

## PISALI SMO PRED 50 LETI

### K DVANAJSTEM SPOMINSKEM DNEVU

Od leta 1946 do danes se zbiramo slednje leto protikomunistični izseljenci - letos že dvanajstič - k spominskemu dnevu v počastitev spomina vseh tistih naših rojakov, ki so padli ali še padajo kot žrtve treh okupatorjev naše domovine: italijanskega fašizma, nemškega narodnega socializma in mednarodnega komunizma. ...

### SLOVENC V ARGENTINI RAMOS MEJIA

V nedeljo, 20. maja so fantje iz Ramos Mejie in okolice ustanovili svoj lasten odsek SFZ. Ustanovni občni zbor, ki se je vršil v društveni sobi Slomškovega doma, je vodil v imenu pripravljalnega odbora Franci Tomazin. ... Pri volitvah je bil izvoljen prvi odsekovni odbor, ki ga sestavljajo: predsednik Javoršek Tone, podpredsednik Vester Franc, tajnik Čeč Janez, blagajnik Žakelj Janko, gospodar Maček Jože, športni referent Tomazin Franci. V nadzornem odboru sta Tine Javoršek in Košir Jakob.

### SLOVENC PO SVETU

**Akademski slikar in kipar** France Gorše je napravil novo umetnino, kip vstalega Zveličarja. Naročili so ga slovenski rojaki iz Hamiltona v Kanadi za svojo cerkev, ki si jo mislijo čim prej postaviti.

**V Torontu v Kanadi** je začel izhajati nov slovenski emigrantski list »Slovenska misel«. List izdaja Društvo Slovencev v Torontu. Kako bo izhajal, ali bo polmesečnik, mesečnik - ni povedano, prav tako tudi ne kdo je urednik.

*Svobodna Slovenija, 31. maja 1962 - št. 22*

### ODMEVI

Grški stranki Pasok in Siriza sta se kritično odzvali na besede prve dame Mednarodnega denarnega sklada Christine Lagarde. Ta je namreč v petek za britanski Guardian dejala, da bi morali Grki prevzeti odgovornost in prenehati z izmikanjem plačevanju davkov. Jasno je tudi povedala, da Mednarodni denarni sklad ne bo omilil pogojev mednarodne pomoči Grčiji in dodala, da ima več sočutja za afriške otroke, ki se zaradi revščine ne morejo primerno izobraževati, kot za mnoge od tistih, ki se z revščino soočajo v Atenah. Vodja grškega Paso-ka Evangelos Venizelos trdi, da nihče ne bi smel Grkov poniževati v času krize. Prepričan je, da je s to izjavo užalila Grke.

### HRVAŠKA VOJSKA

V Zagrebu je ponedeljkovo praznovanje dneva hrvaških oboroženih sil zasenčil nov škandal v hrvaški vojski. Na seji odbora za obrambo so namreč razkrili, da je najmanj 31 zaposlenih v vojski poleg plače več kot deset let prejemale tudi nadomestilo na podlagi invalidske pokojnine. Zanje je bilo leta 1999 ugotovljeno, da niso sposobni za delo in bi morali biti upokojeni, a se to ni zgodilo. Poleg plače so tako prejemale med 300 in 800 evrov invalidske pokojnine, s čimer so državni proračun oškodovali za približno štiri milijone evrov. Kritično se je odzval tudi predsednik države in vrhovni poveljnik vojske Ivo Josipović.

### ŠE ENO JEDRSKO ELEKTRARNO

Direktor iranske organizacije za jedrsko energijo Abasi Davani je dejal, da Iran nima razloga, da bi popustil zahtevam zahodnih sil in ustavil bogatenje urana na 20 odstotkov. Po njegovih ocenah ga proizvajajo ravno toliko, kot ga potrebujejo. Davani je ob tem napovedal, da namerava Iran do začetka leta 2014 zgraditi novo jedrsko elektrarno, poleg obstoječe v Bušerju, ki obratuje od septembra lani.

## RESUMEN DE ESTA EDICION

### JUNIO: MES DE CONMEMORACIONES

El mes de junio es para los eslovenos un mes signado por el recuerdo del horror que se desató finalizada la segunda guerra mundial - las matanzas en fosas comunes de soldados, defensores de la patria, y civiles, la mayoría aún sin sepultura digna. En todos los centros eslovenos de la Argentina, se recuerdan con una conmemoración a estos hombres, que dieron su vida por la defensa de la patria y la familia. En el editorial de este número se reflexiona sobre las deudas morales que, en una Eslovenia independiente, aún no fueron saldadas. Transcurren setenta años desde que jóvenes y hombres comenzaron a reunirse y organizarse en guardias de aldea (vaške straže, más adelante, domobranci), en defensa de sus vidas y la de sus familiares frente a los revolucionarios del comunismo. Conjuntamente transcurren 67 años desde que los mismos revolucionarios, ya finalizada la guerra, asesinaron a los guardias eslovenos desarmados y civiles, junto con decenas de miles de prisioneros, en pozos, trincheras, túneles, etc. a lo largo del territorio esloveno. Estos crímenes ya no son un secreto. Desde la independencia de Eslovenia, lograda sobre las ruinas del totalitarismo comunista, muchas personas se ocuparon de descubrir las fosas comunes, identificar los cuerpos y erigir las placas conmemorativas. Los gobernantes, a pesar del tiempo transcurrido desde aquellos horrores, parece que no se atreven a mirar la realidad a los ojos. Los representantes del Estado todavía no han condenado al régimen que el Partido Comunista estableció con una revolución sangrienta y violenta. Es incomprendible que la autoridad del Estado no investigue los delitos, que recaen bajo las disposiciones jurídicas internacionales sobre los crímenes de lesa humanidad, que no prescriben y que se han cometido en nuestro suelo y lo llevan en la conciencia. Estos asesinatos los cometieron personas que fueron proclamadas como héroes por el régimen totalitario, con sus privilegios y monumentos. El país democrático aún no los ha revocado, y por lo tanto, se convierten en corresponsable de la preservación de la injusticia. El deber de esclarecer históricamente dicho período no es una cuestión ideológica, sino la obligación moral de un Estado democrático. (Págs. 1 y 2)

### SAN MARTIN

El domingo 20 de mayo de 2012, se realizaron los festejos por el 52º aniversario del Centro esloveno de San Martín. Todos los integrantes del Centro esloveno quisieron participar en el cumpleaños. Desde temprano se ultimaron los detalles, para que la celebración fuese exitosa. A media mañana, en la capilla del Sagrado Corazón el sacerdote Igor Grohar ofreció la santa misa. Luego, ya en el Centro, todos disfrutaron del desayuno tras el cual comenzó el número central de la jornada. El lema elegido fue un verso del poeta Tone Kuntner, que dice más o menos así: *Ser esloveno, amar lo esloveno - es una cuestión del corazón y del ser*. Esto sirvió de disparador para que diversos integrantes de la familia sanmartinense se preguntasen: ¿Qué significa ser esloveno en la Argentina? Respondieron: niños, adolescentes, jóvenes, madres, un ex presidente del Centro, integrantes del coro de San Martín y su directora, padres, etc. Entre cada respuesta que se proyectaba en pantalla se sucedían los números artísticos preparados para la ocasión: el baile y las canciones. Finalizado el programa cultural estuvieron todos invitados a participar del almuerzo familiar. (Pág. 3)

### ¿QUÉ SIGNIFICA SER ESLOVENO...

... en la Argentina? Jelka Potočnik de Verbic respondió en el aniversario sanmartinense, que es una bendición de Dios. Eslovenia está impresa en nuestro interior. Quien haya caminado por Eslovenia, la captó con todos los sentidos. Pero "ser esloveno" es algo más profundo. Es una conexión de amor con nuestro deber de mantener el sentimiento, de poder transmitirlo a las generaciones posteriores. El "Dom" es como un pedacito de Eslovenia. Colaborando en él, apoyándolo y respetándolo, le daremos la calidez que proviene del amor". (Pág. 1)

## SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com**  
**Za Društvo ZS:** Franci Znidar / **Urednik:** Tone Mizerit  
**Sodelovali so še:** Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Marko Kremžar, Regina Truden Leber, Viktor Leber, Katica Cukjati, Marija Ivana Tekavec in Neda Vesel Dolenc.  
**Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina.

**Naročnina Svobodne Slovenije:** Za Argentino, \$ 500.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 635.-; beli papir \$ 710.-; Bariloche; \$ 560.-; obmejne države Argentine, 215.- US dol.; ostale države Amerike, 225.- US dol.; ostale države po svetu, 235.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 165.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**  
**Čeke:** V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

## MALI OGLASI

## TURIZEM

## TURISMO BLED

EVT Leg. 12618

Dis. 2089

de Lucía Bogataj

Monseñor Marcón 3317 B, San Justo

Tel. 4441-1264/1265



## TTS VIAJES

Alenka Vivod

5294/3884

155/660/0859 - avivod@ttsviajes.com

GREGOR BATAGELJ, turistični vo-

dnik v Sloveniji. Slovenski/španski

jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098.

E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

## ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zoboz-

dravnica - Splošna odontologija -

Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos

Mejía - Tel.: 4464-0474.

## ADVOKATI

Dobovšek &amp; asociados - odvetni-

ki. Zapuščinske zadeve. Somellera

5507, (1439) Buenos Aires. Tel./Fax:

4602-7386.

E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica -

Uradna prevajalka za slovenski jezik.

Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-

1148 / 15-4088-5844 - mariana.po-

znic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Su-

cesiones - Contratos - Familia - Co-

mercial - Laboral - Civil - Jubilaciones

- Pensiones. Martes y Jueves de 15

a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704)

Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.:

15-6447-9683

e-mail: farrerasanac\_te@yahoo.com.ar

VALUTNI TEČAJ  
V SLOVENJI

29. maja 2012

1 EVRO 1,25 US dolar

1 EVRO 1,28 KAD dolar

1 EVRO 5,79 ARG peso

## Žalni praznik spomina in pričevanja

## DOMOBRANSKA PROSLAVA

Nedelja, 3. junija 2012, ob 16, uri v Slovenski hiši

- Sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj - msgr. dr. Jure Rode  
poje Slovenski pevski zbor iz San Martina; vodi prof. Lučka Marinček Kastelic
- Poklon in molitev pred spomenikom
- Spominska akademija v dvorani  
Slavnostni govornik: inž. Jure Komar  
»Glej! Na obzorju .... Moj Bog in Gospod!«  
Besedilo dr. Marko Kremžar v režiji Tatjane Modic Kržišnik

Počastili bomo vse žrtve vojne in komunistične revolucije na Slovenskem

## SLOVENCİ IN ŠPORT

## SLOVENSKI PRVAKI

Nogometaši Maribora so dvakratni prvaki: po osvojitvi naslova državnega prvaka v Ljubljani so osvojili še naslov zmagovalca Hervis pokala Slovenije. V finalu so po streljanju enajstetrovk premagali Celje s 5:4.

Košarkarji Krke so postali državni prvaki. V četrti tekmi finala lige Telemach so v dvorani Stožice premagali Union Olimpijo s 67:55 in slavili s skupnim izidom 3:1 v zmagah. Za Novomeščane je to tretji zaporedni naslov državnih prvakov in peti v zgodovini kluba.

V HOKEJU SAMO  
TILIA OLIMPIJA

Hokejski klub Jesenice eno leto ne bo igral v avstrijskem razširjenem državnem prvenstvu Ebel. Jeseničani vodstvu lige niso uspeli predložiti garancije o saniranih finančnih težavah, nova člana omenjene lige sta postala Dornbirn in Innsbruck. Slovenske barve bo v naslednji sezoni, ki se začne 7. septembra, zastopala le ljubljanska Tilia Olimpija. Naslednja sezona lige se bo pričela 7. septembra, liga pa bo štela 12 moštev iz Avstrije, Slovenije, Madžarske, Hrvaške in Češke.

## KEGLJAŠKO SREBRO

Slovenska moška kegljaška reprezentanca je na svetovnem prvenstvu za mlajše člane v Bautznu osvojila srebrno kolajno. To je eno od presenečenj, saj je bila s 3478 podrtimi keglji boljša od tretje Nemčije (3451), svetovni prvaki pa so Srbi (3496).

OSEBNE  
NOVICE

## Družinska sreča

V družini Davida Špeljaka in Gabrijele roj. Qualizza se je v Brežicah rodila prvorojenka, ki bo krščena na ime Cintia. Srečnim staršem naše čestitke!

## Smrt

V Caserosu je umrla Rosa Marussi (97). Naj počiva v miru!

## OBVESTILA

## SOBOTA, 2. junija:

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši. Sestanek staršev 1. letnika ob 18. uri.

## NEDELJA, 3. junija:

Spominska proslava žrtev vojne in revolucije, ob 16. uri v Slovenski hiši.

## SOBOTA, 9. junija:

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Igra Zakonci stavkajo, točno ob 19. uri v Hladnikovem domu.

## NEDELJA, 10. junija:

Procesija sv. Rešnjega Telesa, ob 15.30 procesija in nato sv. maša v Don Boscovem zavodu.

## ČETRTEK, 14. junija:

Seja zveze Slovenskih mater in žena, ob 14.30 v Slovenski hiši.

## SOBOTA, 16. junija:

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

## Poslovilni večer RASTi XLI

## NEDELJA, 17. junija:

## Očetovski dan

## ČETRTEK, 21. junija:

ZSMŽ San Martin vabi na spominski sestanek v Domu ob 16h. Govorila bo ga. Pavla Kremžar o bratu Ivanu Hribovšču pesniku, domobrancu in mučencu.

## SOBOTA, 23. junija:

Praznik slovenske državnosti

## Carapačajski oder

gostuje v Slovenski vasi z igro

## Zakonci stavkajo

v režiji Jožeta Jana

v soboto, 9. junija, točno ob 20. uri.



RAST XLI lepo vabi na poslovilni večer

V SOBOTO, 16. JUNIJA  
V SLOVENSKI HIŠI

ob 19.15 uri sveta maša v cerkvi Marije Pomagaj  
ob 20.30 uri program s katerim se bomo predstavili na potovanju po Sloveniji

Pričakujemo vas!

Kdor v me veruje,  
vekomaj živi!

Prijateljem in znancem sporočamo, da je dne 16. maja v Moronu, star 89 let, umrl gospod

## Janko Žebre

## Žalujoči:

žena Aleksandra roj. Majhen;

hčeri: Alenka in mož Daniel Perez,

Irena in mož Gustavo Ledesma;

vnuki: Santiago, Mateo, Luka, Luciana in Valentin

sestra Francka vd. Horvat z družino;

svak inž. Ivo Majhen z ženo Tončko

in ostalo sorodstvo.

Argentina, Avstrija in Slovenija.

Že enaindvajset let imamo Slovenci svojo državo.  
Zato bomo skupaj slavili

## PRAZNIK SLOVENSKE DRŽAVNOSTI

v soboto, 23. junija 2012 v Slovenski hiši v Buenos Airesu

ob 19. uri sv. maša za vse pokojne in žive slovenske javne delavce

ob 20. uri slavnostna akademija v dvorani in prijateljska večerja

Vstopnice po \$ 100.- v predprodaji v Slovenski hiši in pri predsednikih slovenskih Domov

Pravočasno lahko tudi rezervirate nakaznico na tel: 4636-0841

»Pravičnih duše pa so v božji roki  
in trpljenje jih ne zadene.«  
Mdr 3,1

Vdani v božjo voljo, sporočamo prijateljem in znancem, da je 12. maja v svojem 81. letu starosti umrla v Madridu in k Bogu odšla naša zakonska družica, mami in stara mama, gospa

## Jožica Magister roj. Leskovic

Ohranili jo bomo v najlepšem spominu in duhovnega stika s pokojnico pretrgali ne bomo.

## Žalujoči:

Marjan, zakonski drug;

Mojca, Monika, Marjan, Marko, Jože - hčeri in sinovi;

Marija Kristina, Pavel, Andrej, Miha, Miguel Angel,

Alberto in Andreja - vnuki/nje

in ostalo sorodstvo.

Madrid, Buenos Aires in Slovenija v letu 2012